

Helsingin kaupungin vapaaehtoistoiminta 2019

Kehittämisasiantuntijat:

Meeri Kuikka, Eliisa Saarinen, Kristiina Stenman, Soili Voipio

Helsinki

Sisältö:

1. Vapaaehtoistoiminta Helsingissä
2. Kehittämisen projektisuunnitelma
3. Vapaaehtoistoiminnan viestintä
4. Kartoitus ja mittaristo
5. Vapaaehtoistoiminnan rakenne
6. Vapaaehtoistoiminnan resursointi

1. Vapaaehtoistoiminta Helsingissä

Vapaaehtoistoiminnan määritelmä, Helsingin kaupunki

Vapaaehtoistoiminta on yksittäisten ihmisten, ympäristön ja yhteisöjen hyväksi tehtyä, omaan vapaaseen tahtoon ja motivaatioon perustuvaa palkatonta toimintaa. Vapaaehtoistoiminta edistää osallisuutta ja hyvää elämää.

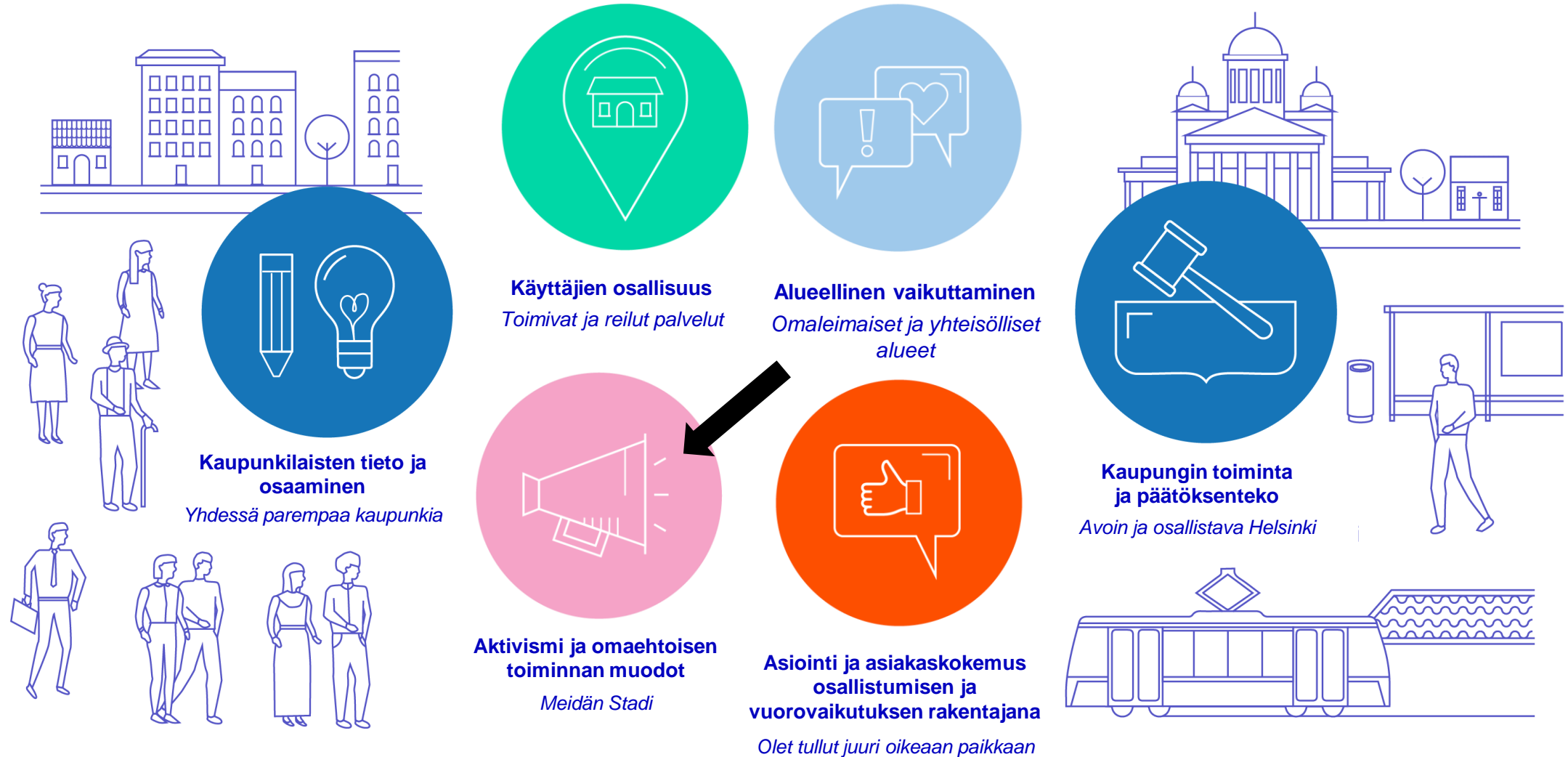
Helsingin osallisuuden periaatteet

1. Yksilöiden ja yhteisöjen osaamisen ja asiantuntijuuden hyödyntäminen
2. Omaehtoisen toiminnan mahdollistaminen
3. Yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien luominen

(Hallintosääntö, hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.11.2016)

Helsingin osallisuusmalli

Vapaaehtoistoiminta Helsingin kaupungin näkökulmasta

Kaupungin palveluja täydentävää, vapaaehtoisen omaan motivaatioon perustuvaa toimintaa, joka lisää

- Osallisuutta
- Mahdollisuuksia auttaa ja saada apua
- Hyvinvointia ja iloa
- Toimijuuden ja merkityksellisyyden kokemuksia
- Erilaisten helsinkiläisten tasa-arvoista kohtaamista
- Yhteisöllisyyttä ja omistajuutta alueisiin ja kaupunkiin
- Ympäristöstä huolehtimista

Vapaaehtoistoiminta on myös ennaltaehkäisevää ja voimaannuttavaa toimintaa, jonka avulla voidaan ehkäistä syrjäytymistä ja lievittää yksinäisyyttä.

Video

<https://drive.google.com/open?id=1I0ieUD0o5faol4-t5rtE70QhSL73eRn>

2.

Vapaaehtoistoiminnan kehittämisen projektisuunnitelma

Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen 2019/2020

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattorit keskitettiin KUVA-toimialalle kesä 2019

• 4 kehittämisasiantuntijaa (& digialustan Projektityöntekijä)

Tilanne- ja tarvekartoitusta, niiden pohjalta toimenpiteitä;

- Vapaaehtoistoiminnan kyselyn purku
- Useita työpajoja, pääasiassa henkilökunnalle (aiheina; vapaaehtoisten koulutus, työntekijöiden valmennus, intrasivut, nettisivut, digialusta, materiaalit, vapaaehtoisten ohjaaminen ym.)
- Nykyisten toimintojen kartoitusta mm. liikuntakaveri ja kulttuurikaveri-toimintojen mallinnus alkaa
- Vapaaehtoistoiminnan seminaari ”Helsinki vapaaehtoistoiminnan kaupunkina”

- Näkyvyyttä messuilla ja verkostoissa (mm. Vapaaehtoistoiminnan messut)
- Aloitetaan uusia koulutuksia ja luentoja vapaaehtoisille sekä valmennuksia henkilökunnalle
- Vapaaehtoistoiminnan foorumi alkaa
- Toimialojen vapaaehtoistoiminnan painotukset ja mahdolliset uudet aloitukset.
- Uusia materiaaleja, somekanavia ja kohdennettuja työpajoja
- Koko kaupungin vapaaehtoisille virkistys ja kysely
- Intrasivut ja nettisivut toiminnassa, digialusta kehitteillä

- Vapaaehtoistoiminnan foorumi-toiminnassa
- Vapaaehtoistoiminnan koulutuksia ja lisäluentoja
- Valmennusta henkilökunnalle vapaaehtoistoiminnan organisointiin ja uusien materiaalien käyttöön & kehittämispäivä
- Digialustan testaus, rakennus ja prototyyppi
- Näkyvyyttä, uusia avauksia ja rakenteita

Kevät 2019

Helsinki

Syksy 2019

Kevät 2020

Keskitetyn vapaaehtoistoiminnan kehittämisen työjako:

Rakenteiden ja päätöksenteon valmistelu/ MEERI KUIKKA

Kehittämisen osa-alueet:

- Mittaristo
- Koko kaupunkitaso
- Yhteys osallisuusmalliin
- Verkostojen mallinnus

Muu:

- Helsinki-vet
- Kotoutuminen
- Vammaisuus
- Perhepalvelut
- Naapuruuspiiri

Koulutus ja osaamisen kehittäminen/ KRISTIINA STENMAN

Kehittämisen osa-alueet:

- Työntekijöiden valmennukset
- Vapaaehtoisten koulutukset
- koulutusmateriaalit

Muu:

- Ikäihmiset
- Muisti
- Verkostot:
  - Liikkuvat-
  - Aili-verkosto
  - Lukulähettiläs

Viestintä ja markkinointi/ ELIISA SAARINEN

Kehittämisen osa-alueet:

- Nettisivut, FB
- Sisäinen viestintä
- Ulkoinen viestintä ja markkinointi

Muu:

- Yhdenvertaisuus
- Osallisuus, OSBU
- Vertaistoiminta
- Päihde-mielenterveys
- Aula-opas

Ekosysteemi ja kehittämis-kärkien hahmotus/ SOILI VOIPIO

Kehittämisen osa-alueet:

- Kulttuuri- ja liikuntakaveri toiminnan konseptointi

Muu:

- Lapset, nuoret
- Järjestöyhteistyö
- Valikko-verkosto

Sähköinen alusta/ SAARA JÄÄMIES

Kehittämisen osa-alueet:

- Avoin vet-alusta
- Osallistavat työpajat

Muu:

- Palvelumuotoilu

3. Helsingin kaupungin vapaaehtoistoiminnan viestintä

Vapaaehtoistoiminta.hel.fi viestintäkanavat

Sisäiset kanavat

Ulkoiset kanavat

Vapaaehtoistoiminta.hel.fi tavoite

Vapaaehtoistoiminta.hel.fi tavoite on

- Koota koko Helsingin kaupungin vapaaehtoistoiminta yhteen
- Tehdä vapaaehtoistoiminta houkuttelevaksi ja helposti löydettäväksi erilaisilla päätelaitteilla
- Tavoittaa kaikenikäiset helsinkiläiset ja kaupungissa vierailevat, mukaan lukien turistit
- Vapaaehtoistoiminnan kasvattaminen koko kaupungissa (ei vain organisaatiossa vaan muuallakin)

Vuonna 2019

- Tavoitteena kasvattaa vapaaehtoistoiminnan näkyvyyttä ja tunnettuutta loppuvuodesta 2019 alkaen (marras-joulukuussa vapaaehtoistoiminnan verkkosivuston julkistus)
- Kaupungin vapaaehtoistoiminta ei näyttyädy silloina vaan helposti lähestyttävänä ja koko kaupungin vapaaehtoistoimintana
- Helsingin kaupunki hyödyntäisi enemmän vapaaehtoistoimintaa, vapaaehtoisia & -ohjaajia
- **Sisäisen viestinnän tavoite:** Helsingin kaupungin työntekijät alkavat hyödyntämään verkkosivua vapaaehtoistoiminnan ohjaamisessa & viestinnässä
- **Ulkoisen viestinnän tavoite:** helsinkiläiset löytävät helpommin kaupungin vapaaehtoistoiminnan

Vuonna 2020

- Vapaaehtoistoiminnan näkyvyys ja tunnettuus kasvavat entisestään kaupungin sisällä ja helsinkiläisten parissa
- Helsingin kaupunki hyödyntäisi enemmän vapaaehtoistoimintaa, vapaaehtoisia & -ohjaajia
- Vapaaehtoistoiminnan markkinointi ja viestintä
- Vapaaehtoistoiminta viedään LinkedCourses - järjestelmään?
- **Sisäisen viestinnän tavoite:** Helsingin kaupungin työntekijät alkavat hyödyntämään verkkosivua vapaaehtoistoiminnan ohjaamisessa & viestinnässä

”Kaikenikäiset vapaaehtoiset löytävät vaihtoehdot ja kattavan infon”.

”Selkeä ja ajankohtainen tieto yhdessä paikassa”.

”Välittämistä, syrjäytymisen ehkäisyä ja yksinäisyyden lievitystä”.

”Tavoittaa kaikki. Ei liikaa infoa”.

”Innostaa, koskettaa, saada ”kala koukkuun”, halu lukea lisää”!

”Hyvää fiilistä, kokemuksia, kuvia ja tarinoita”.

Vapaaehtoistoiminta.hel.fi

”Vaikuttavuus; tehdään näkyväksi työn arvo”.

”Ei byrokraattinen, ei virastomainen, vaan mukaansa tempaava, hauska, innostava, inspiroiva”.

”Nettisivut tarjoaisivat kaikille mahdollisuuden olla mukana ja olla osallinen”.

”Tarjota tietoa sekä vapaaehtoistoimijalle että toiminnan kohteelle”.

”Saavutettavuus ja kynnyksen madaltaminen”.

”Selkeästi mitä tehdä seuraavaksi, polku yhteyshenkilön luo”.

Mitä kaikkea ois tarjolla?

En jaksa surffailia netissä
loputtomiin

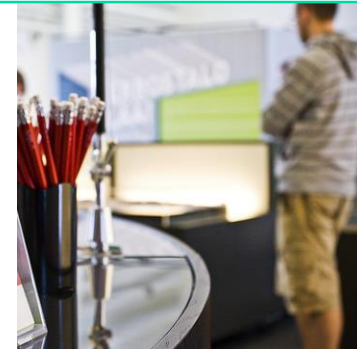
Ajankäyttö

Miksi digialusta?

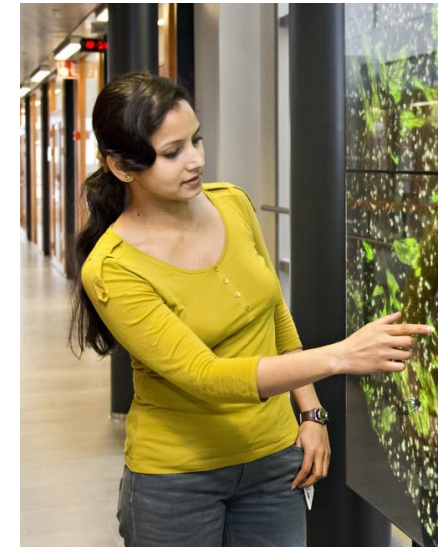

En tiedä mitä
etsiä ja mistä

Motivaatio

Haluan etsiä
just mulle
sopivan jutun

Projektin tavoitteet

Projektin tavoitteena on luoda vapaaehtoistoiminnan digitaalinen alusta, jonka avulla voidaan tukea laadukkaiden vapaaehtoistoiminnan polkujen syntymistä Helsingissä kaikkien helsinkiläisten hyväksi. Tavoite on julkaista vaiheittain palvelu, josta asukkaat löytävät juuri itselleen sopivia vapaaehtoistehtäviä ja voivat saada niistä oma.helsinki-profiinsa perusteella herätteitä.

Projektin vaiheet:

- Digialustan tarpeen määrittely (Q1/2019)
- Elementtien määrittely ja prototyyppi (Q2/2019)
- Prototyypin käyttäjätestaukset sekä tekninen vaatimusmäärittely & rakennusvaihe (Q3-Q4/2019-Q1-Q2/2020)
- Implementointi/käyttöönotto (Q3-Q4/2020)

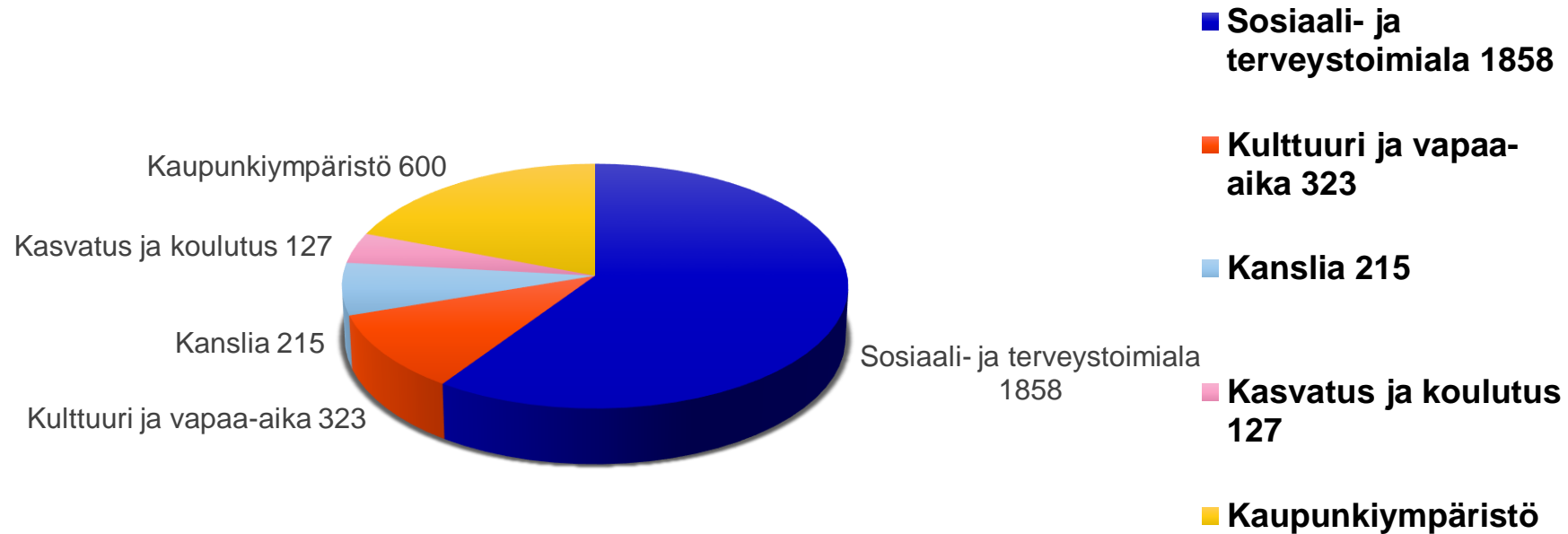

4. Helsingin kaupungin vapaaehtoistoiminnan kartoitus ja mittaristo

Vapaaehtoisten määrä yhteensä 3123 henkilöä

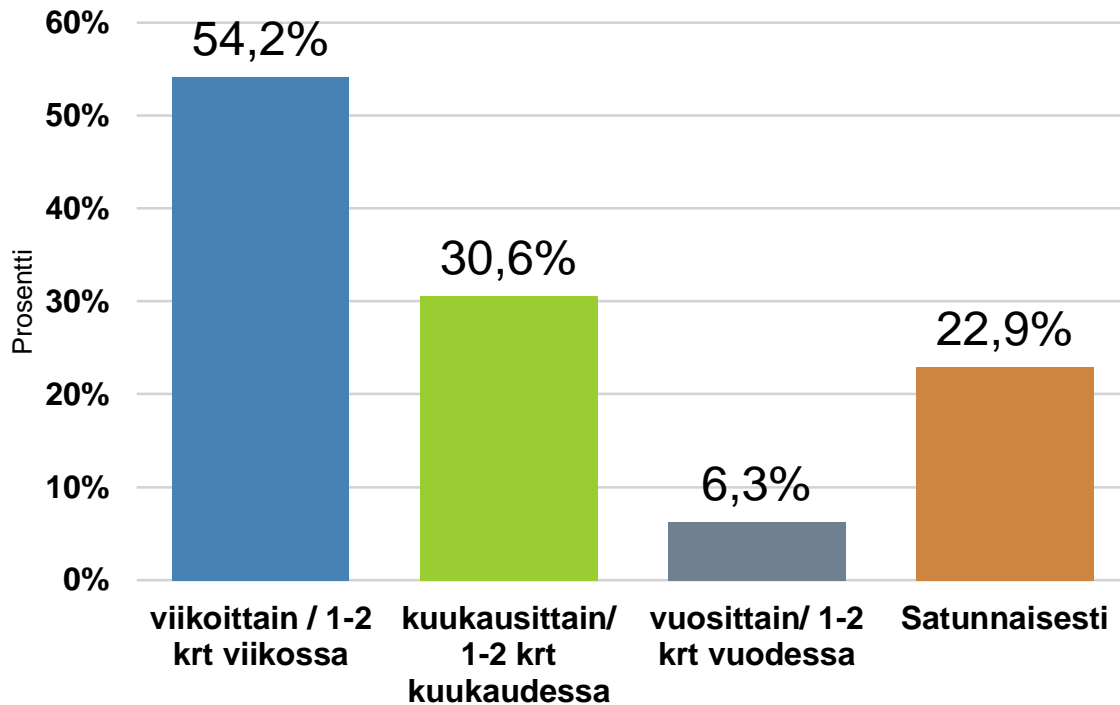

Lähde: Helsingin kaupungin henkilöstölle tehty Vapaaehtoistoiminnan kartoitus 11/2018, n=153

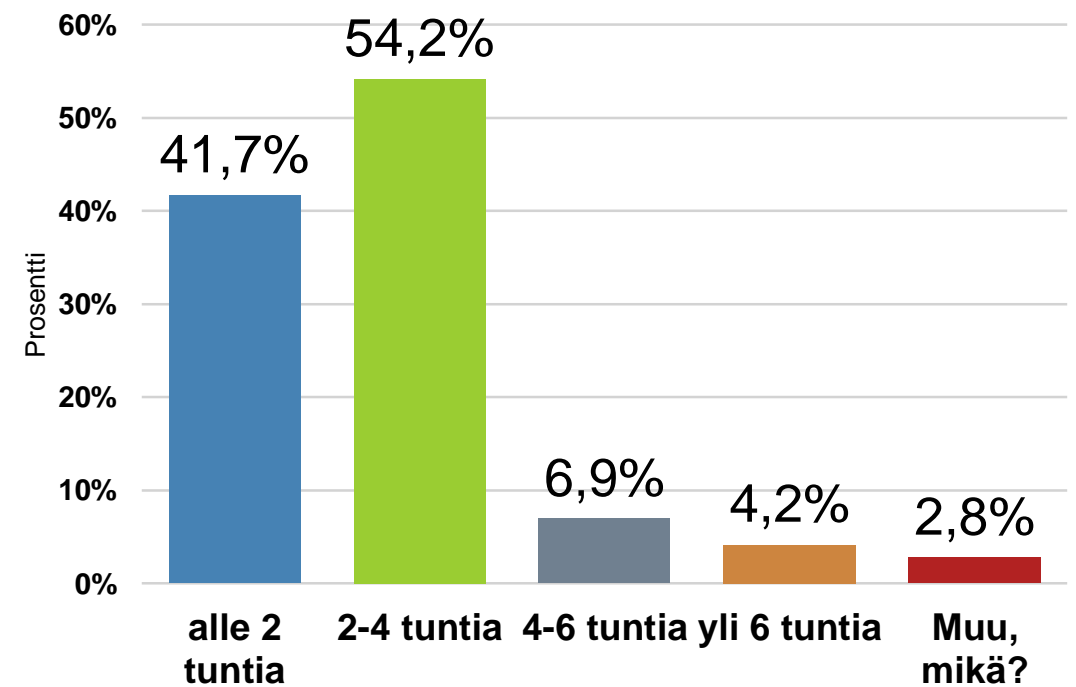

Vapaaehtoistoimintaan käytetty aika

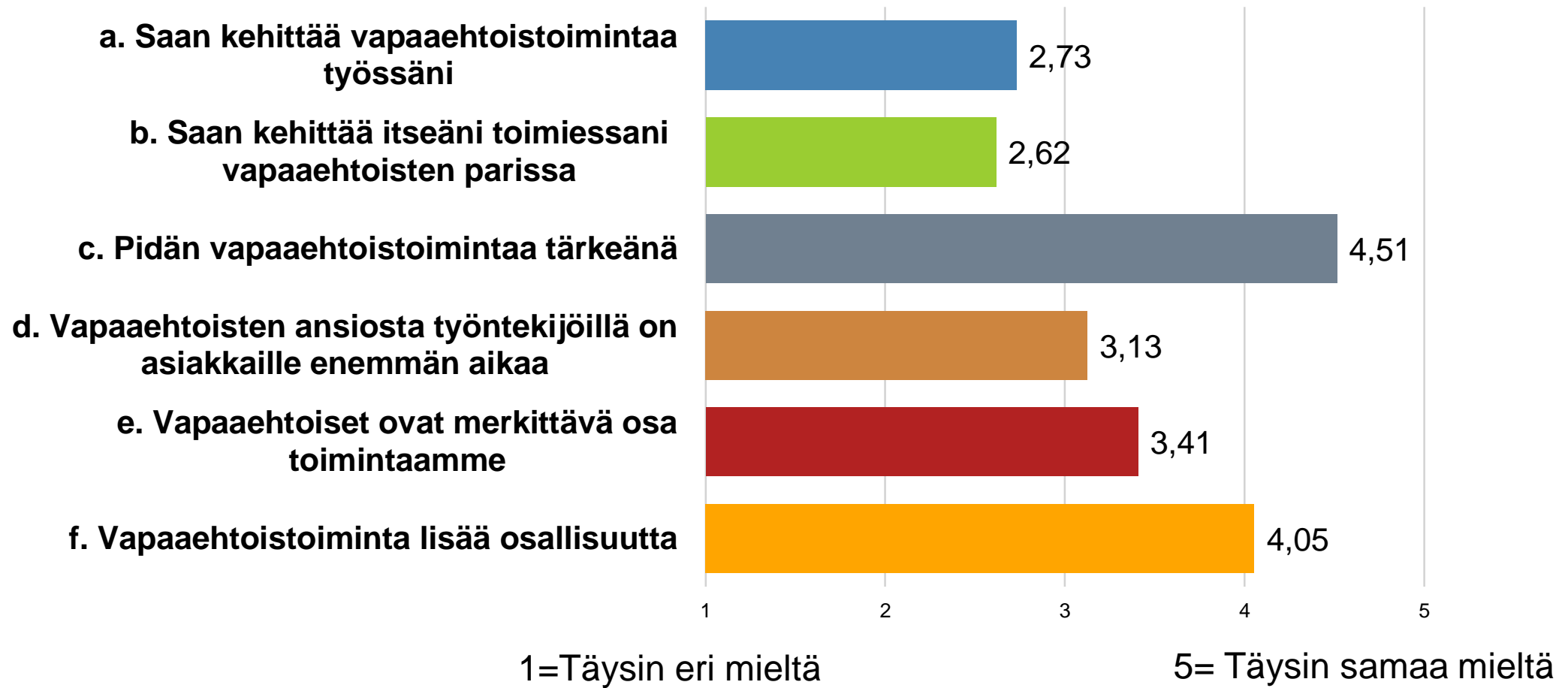
Kuinka usein vapaaehtoiset keskimäärin toimivat yksikössänne/toiminnassanne? (144 vastaajaa)

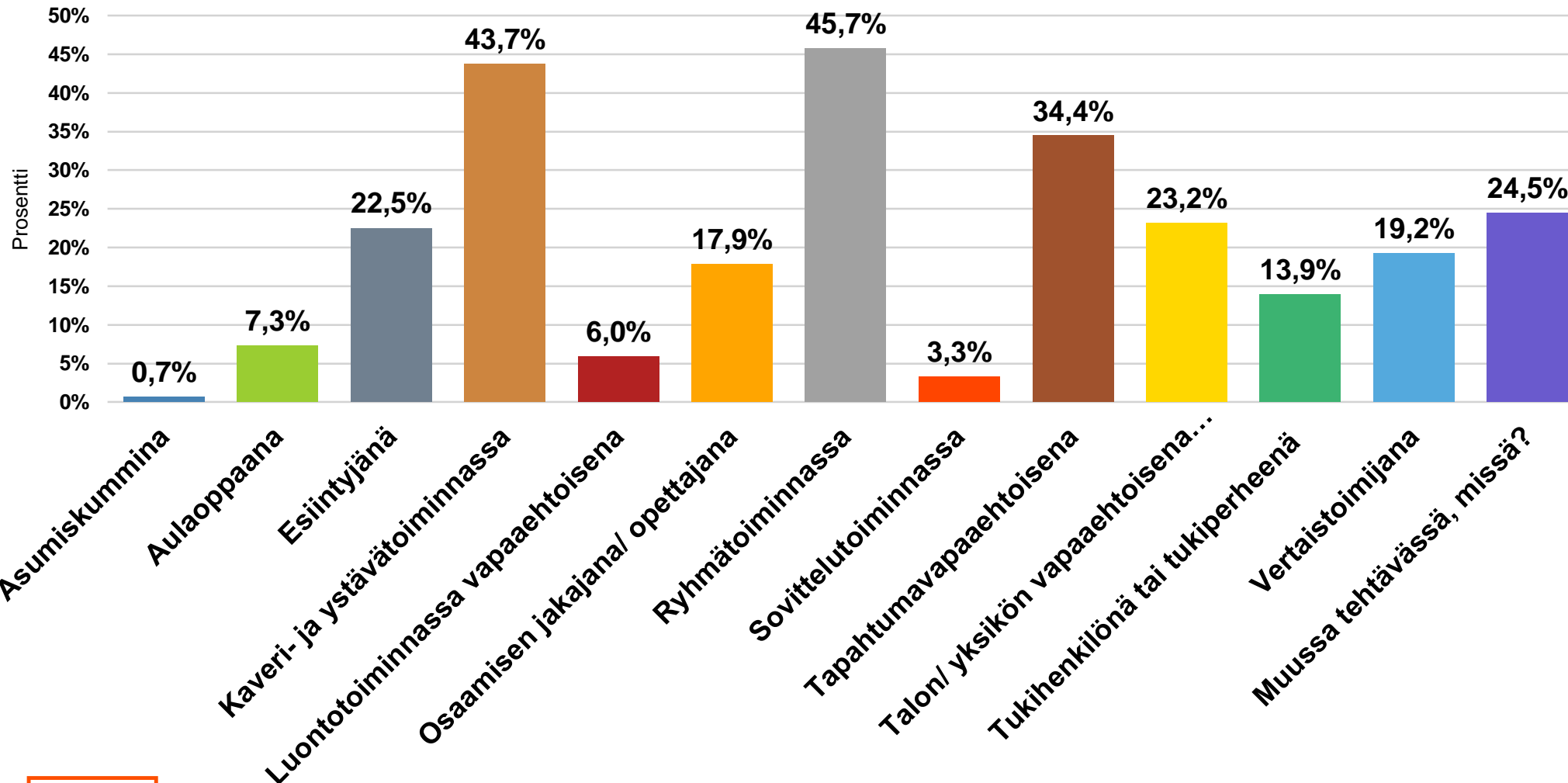
Arvioi kuinka kauan vapaaehtoiset käyttävät kerralla aikaansa?

Työntekijöiden mielipiteitä vapaaehtoistoiminnasta

Tyypillisimmät vapaaehtoisten tehtävät:

Vapaaehtoisia digineuvoja

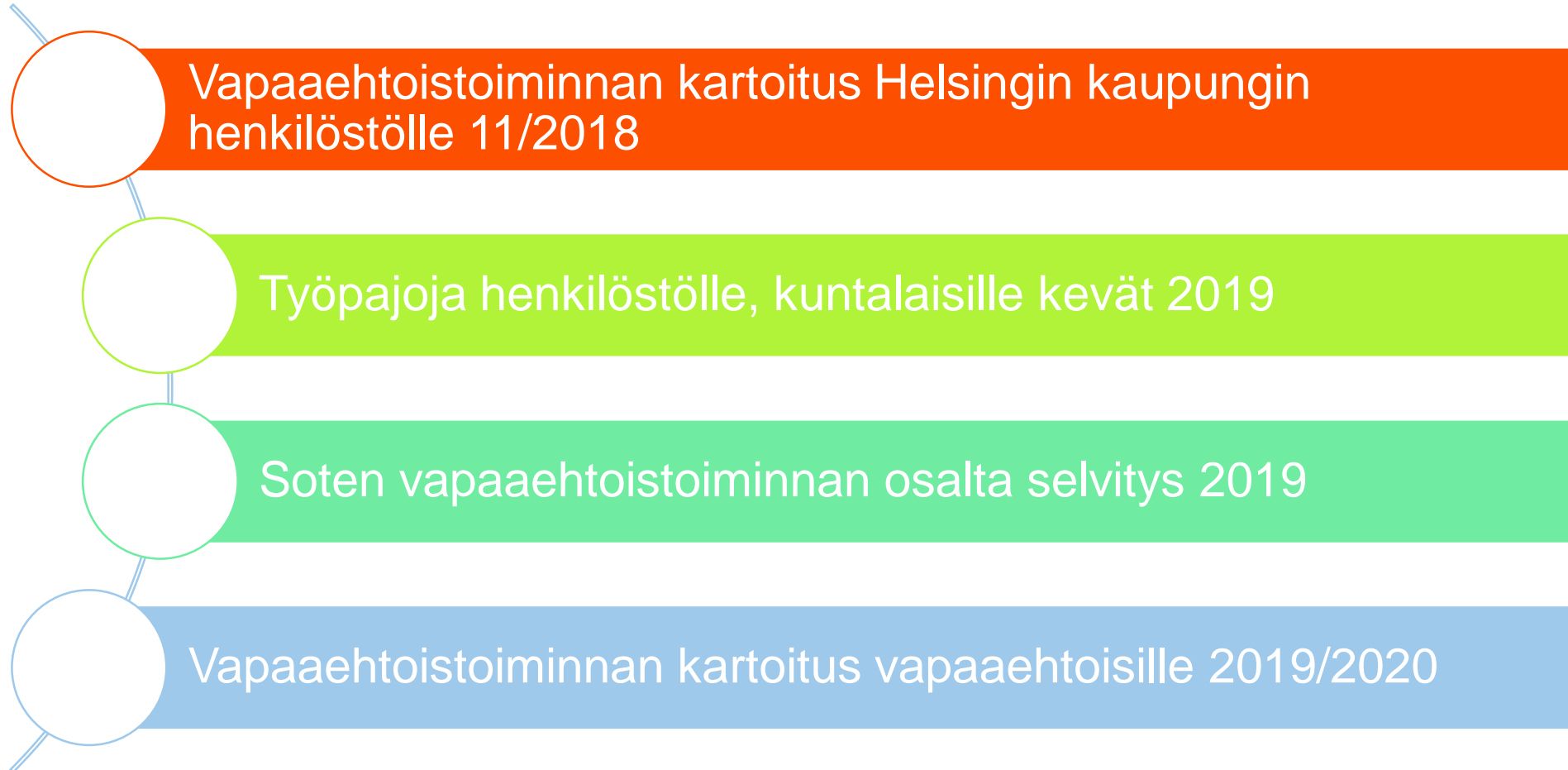
Vapaaehtoiset retkellä

Eläintenhoitoa ym. Fallkullassa

Vapaaehtoistoiminnan mittaaminen

5. Helsingin kaupungin vapaaehtoistoiminnan rakenne

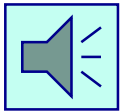
Helsingin kaupungin Vapaaehtoistoiminta

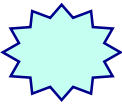
Sadoissa eri toimipisteissä

3200 vapaaehtoista

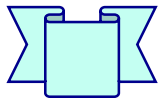
Yli puolet osallistuvat 1-2 krt viikossa, 2-4h

Satoja erilaisia tehtäviä

Kymmeniä työntekijöitä lähiohjaamassa vapaaehtoisia

Sopimus vapaaehtoistoiminnasta, todistus

Kursseja, koulutuksia

Onnistunut vapaaehtoistoiminta

1. Toiminnan tuki

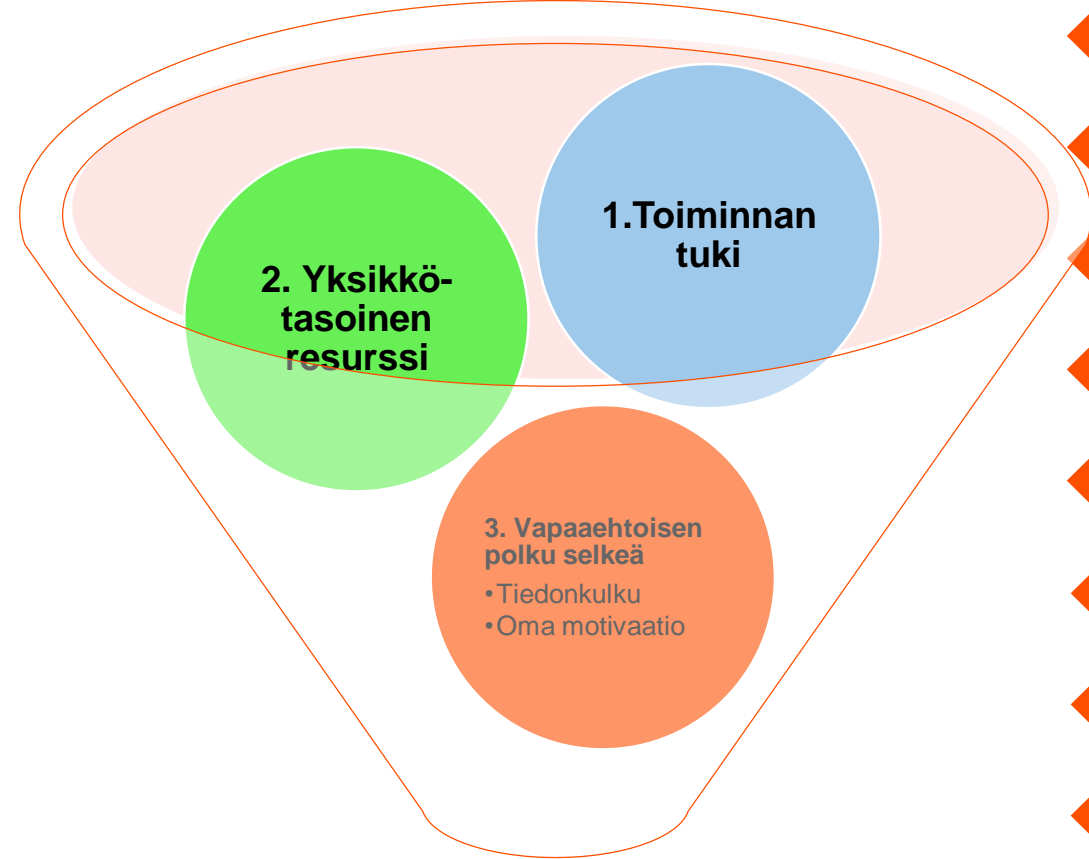
- Työntekijöiden valmennus ja osaamisen kehittäminen
  - Verkostot/ kehittämispäivät
- Viestintä ja markkinointi
  - Nettisivut, sähköinen alusta
- Rakenteet
  - Seuranta, raportointi
  - Sopimukset, Rekisterihallinta

2. Yksikötasoinen resurssi

- Lähiohjaus
- Tehtävien määrittely
- Vapaaehtoisten koulutukset

3. Vapaaehtoisen polku

- Tiedonkulku
- Oma motivaatio

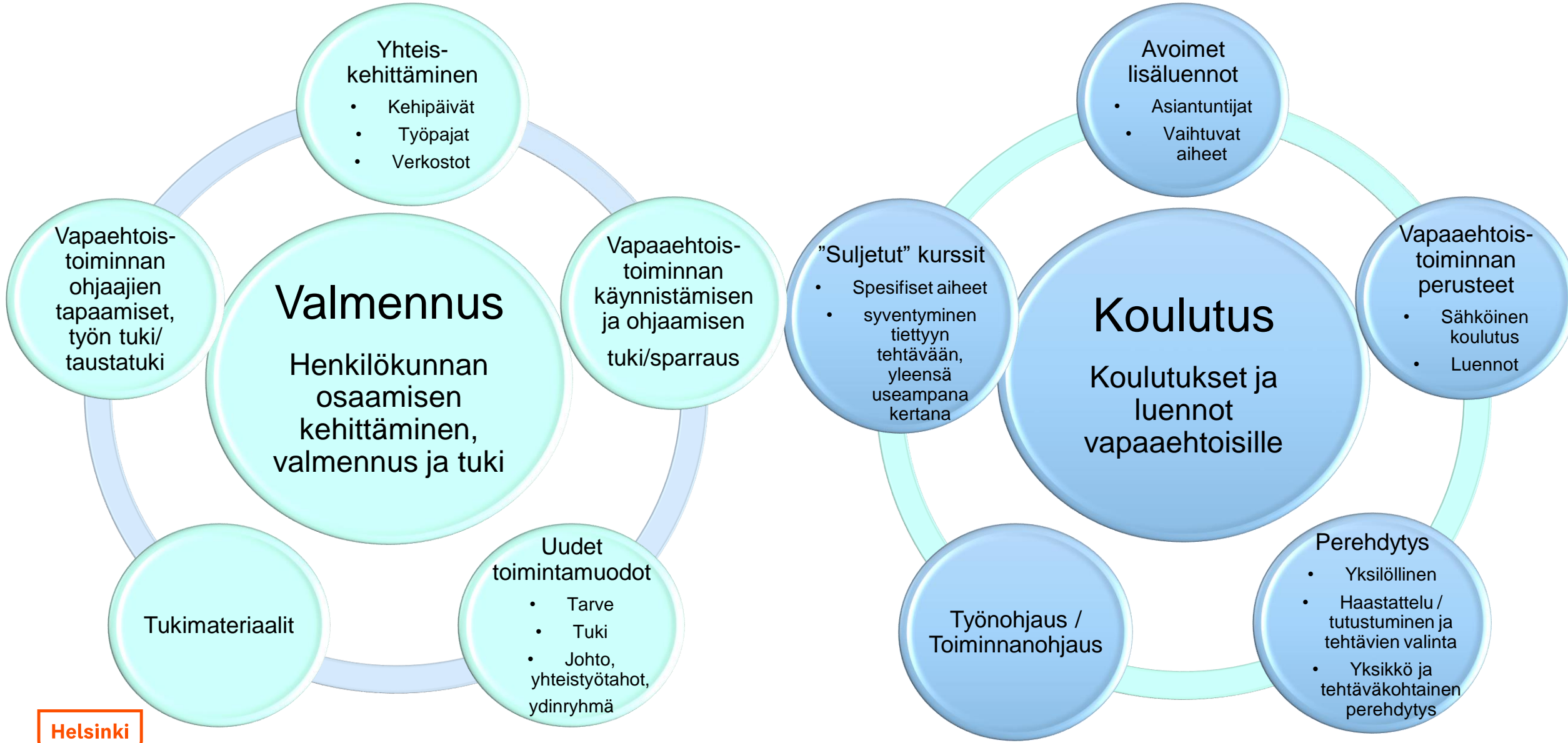

Helsingin vapaaehtoistoiminnan verkostorakenne

Henkilökunnan valmennus & Vapaaehtoisten koulutus

(Tavoitetilassa nämä asiat on huomioitu ja mietitty toteutukseen)

6.

Vapaaehtoistoiminnan resursointi

Vapaaehtoistyön tekeminen Suomessa

- **Yhä useampi tekee vapaaehtoistyötä (2018 40% vs.2015 33%)**
- **Vapaaehtoistyötä tehdään n. 15 h/kk (2018)**
- 54% (2018) ihmisistä osallistuisi vapaaehtoistoimintaan jos pyydettäisiin.
- Ajan puute oli yli puolella vastaajista esteenä (jotka eivät osallistuneet)
- Naiset tekevät hieman enemmän vapaaehtoistyötä kuin miehet (+4% v.2018)
- Nuoret (15-24v.)tekevät eniten (v.2018 17% enemmän kuin vuonna 2015)
- Ikäihmisten (65-79v.) tekemä vapaaehtoistyö vähentynyt (-10% v.2015 vs.2018)
- **Verkossa ja lyhytaikaisesti tehdään yhä enemmän, silti 42% tekee pitkäkestoista vapaaehtoistoimintaa ja 76% kasvotusten tapahtuvaa vapaaehtoistoimintaa.**

Kysely tehtiin henkilökohtaisina käyntihaastatteluina maaliskuussa 2018, ja siihen vastasi 1000 henkilöä. Otos edustaa tilastollisesti Suomen aikuisväestöä (15 vuotta täyttäneet). Tämän tutkimuksen on toteuttanut Kansalaisareenan, Kirkkohallituksen ja Siviksen toimeksiannosta Taloustutkimus Oy. Virhemarginaali on noin ±3 prosenttiyksikköä.

Esimerkkejä vapaaehtoistoiminnoista suhteutettuna vapaaehtoisten määrät ja henkilöresurssit

Helsingin kaupungin vapaaehtoistoimintaa 2019

Sote/Peso

- Tukihenkilö ja tukiperhetoiminta ja perhekaverit vastaanottoperheissä
- Asukastalojen/lähiöasemien vapaaehtoiset, Itäkadun perhekeskuksen vapaaehtoiset
- Vapaaehtoiset vammaistyössä (päivä- ja työtoiminta/ asumisyksiköt)
- Asumisneuvonnan asumiskummitoiminta (kotouttavaa vertaistoimintaa)

Sote/Tepa

- Aulis –sairaalavapaaehtoistoiminta
- Aulaopas-vapaaehtoiset Kalasataman THK ja Vuosaaren THK/perhekeskuksessa
- Psykiatria- ja päihdepalveluiden vertaistoiminta

Sote/SKH

- Monipuoliset palvelukeskusten, Palvelukeskusten ja Palvelutalojen vapaaehtoiset
- Naapuruuspiirit, ohjaajina vapaaehtoisia
- Vapaaehtoiset Liikuntakaverit, fokus kotona asuvat ikäihmiset
- Suursuon sairaalan vapaaehtoiset
- Omaishoidon toimintakeskusten vapaaehtoiset

Kuva

- Kulttuurikaveri, Liikuntaluotsit, Liikuntakaverit
- Museomummit- ja vaarit, Työpajatoiverit, Kuvakummit ja kuvaussakki
- Hankkeita mm: Adoptoi monumentti, Lukulähettiläs, Maahanmuuttajanuorten Helsinki, ja Tänään kotona
- Vapaaehtoiset nuoritoimessa

Muut

- Kymppi: Puistokummit, Kotakummit, talkoot
- Kaupunginkanslia: Sovittelun vapaaehtoiset
- Kasko: Koulujen ja päiväkotien vapaaehtoiset, leikkipuistojen ja perhetalojen Kotoklubi Kaneli vapaaehtoistoiminta
- Muita?

Yhteystiedot:

Vapaaehtoistoiminnan teams:

<https://teams.microsoft.com/l/team/19%3a7cf9da17bc144fe3957267c0ab1cc384%40thread.skype/conversations?groupId=78d6fbd6-6e5c-4871-9de6-59179c24e4dd&tenantId=3feb6bc1-d722-4726-966c-5b58b64df752>

vapaaehtoiminta@hel.fi

<https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/osallistu-ja-vaikuta/asukas-jarjesto-toiminta/vapaaehtoiminta/>

<https://www.facebook.com/VapaaehtoimintaHelsinki/>

Kulttuuri ja vapaa-aika/ Kehittämispalvelut

Kehittämisasiantuntijat vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä:

Meeri Kuikka +358 50 547 4287 meeri.kuikka@hel.fi

Eliisa Saarinen + 358 50 595 5322 eliisa.saarinen@hel.fi

Kristiina Stenman +358 40 334 7282 kristiina.stenman@hel.fi

Soili Voipio +358 40 7160 957 soili.voipio@hel.fi

Helsinki

14.11.2019 klo 12.45 - 15.30 Liikkuvat-verkosto, opitaan yhdessä Vapaaehtoistoiminta Helsingissä

Paikka: Kulttuurikeskus Caisa, Auditorio, Kaikukatu 4 B, 00530 Helsinki
Ilmoittaudu viim. 8.11.:

<https://response.questback.com/helsinginkaupunki/cieunhad8h>

Mikä on ajankohtaista Helsingin kaupungin vapaaehtoistoiminnassa ja sen kehittämisessä juuri nyt? Miten voimme yhteistyössä eri toimijoiden kanssa edistää ikääntyvien helsinkiläisten osallisuutta ja hyvää elämää? Jalkautuvaa ja kotiin vietävää vapaaehtoistoimintaa on saatavilla. Onko sitä tarpeeksi, mikä siinä on haastavaa, ja mitä tulisi ottaa huomioon sen kehittämisessä? Tule mukaan keskustelemaan vapaaehtoistoiminnasta Liikkuvat-verkoston Opitaan yhdessä iltapäivään.

Lisätietoja: Kehittämisasiantuntija Jenni Räsänen jenni.rasanen@hel.fi /
<https://www.hel.fi/kulttuurin-ja-vapaa-ajan-toimiala/fi/tietoameista/liikkuvat-verkosto/>

Helsinki